

1. feladat (8 pont)

A definíció segítségével igazolja, hogy

$$\lim_{x \rightarrow 3} \frac{1}{x+2} = \frac{1}{5}. \quad \delta(\varepsilon) = ?$$

Megoldás: $\left| \frac{1}{x+2} - \frac{1}{5} \right| < \varepsilon$ **2p.** $\iff \left| \frac{5 - (x+2)}{5(x+2)} \right| < \varepsilon$ **1p.**

Ha $|x-3| < 4$ **1p.**, akkor $x+2 > 1$, így $\left| \frac{5 - (x+2)}{5(x+2)} \right| \leq \frac{|x-3|}{5} < \varepsilon$ **2p.** miatt $\delta(\varepsilon) = \min\{4, 5\varepsilon\}$ jó választás. **2p.**

2. feladat (12 pont)

Hol és milyen típusú szakadásai vannak a következő függvénynek? A szakadási helyeken határozza meg a bal és jobb oldali határértékeket!

$$f(x) = \begin{cases} \frac{\sqrt{x+2} - 2}{x-2}, & \text{ha } x > 2, \\ \frac{\sin^2\left(\frac{\pi}{8}x\right)}{3x^2}, & \text{ha } x \leq 2. \end{cases}$$

Megoldás: Tanult tételek szerint $\frac{\sqrt{x+2} - 2}{x-2}$ folytonos, így $x > 2$ esetén nincs szakadás, és $\frac{\sin^2\left(\frac{\pi}{8}x\right)}{3x^2}$ is folytonos, így $x < 2$ esetén is csak a nevező zérushelyén, azaz $x = 0$ -ban van. És lehet még $x = 2$ -ben is. **2p.**

$$x = 2: \lim_{x \rightarrow 2^+} f(x) = \lim_{x \rightarrow 2} \frac{\sqrt{x+2} - 2}{x-2} = \lim_{x \rightarrow 2} \frac{(\sqrt{x+2})^2 - 2^2}{(x-2)(\sqrt{x+2} + 2)} = \lim_{x \rightarrow 2} \frac{1}{\sqrt{x+2} + 2} = \frac{1}{4}.$$

$$\lim_{x \rightarrow 2^-} f(x) = \lim_{x \rightarrow 2} \frac{\sin^2\left(\frac{\pi}{8}x\right)}{3x^2} = \frac{\sin^2\left(\frac{\pi}{8} \cdot 2\right)}{3 \cdot 2^2} = \frac{1}{24}.$$

Mivel a féloldali határértékek léteznek, végesek de különbözőek, ezért itt véges ugrás van. **5p.**

$$x = 0: \lim_{x \rightarrow 0} f(x) = \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sin^2\left(\frac{\pi}{8}x\right)}{3x^2} = \lim_{x \rightarrow 0} \left(\frac{\sin\left(\frac{\pi}{8}x\right)}{\frac{\pi}{8}x} \right)^2 \frac{\pi^2}{192} = 1^2 \frac{\pi^2}{192}.$$

Mivel itt létezik véges határérték, ezért itt megszüntethető szakadás van. **5p.**

3. feladat (4+4+2=10 pont)

$$f(x) = \arctg \frac{x+2}{2-x},$$

$$g(x) = (1+x^2)^x.$$

a) Határozza meg a fenti f és g függvény deriváltját!

b) $\lim_{x \rightarrow -\infty} f(x) = ?$

Megoldás: $f'(x) = \frac{1}{1 + \left(\frac{x+2}{2-x}\right)^2} \frac{1 \cdot (2-x) - (x+2) \cdot (-1)}{(2-x)^2} \boxed{4p.} = \frac{2}{4+x^2}.$

$g'(x) = \left(e^{x \ln(1+x^2)}\right)' = e^{x \ln(1+x^2)} \left(1 \cdot \ln(1+x^2) + x \frac{1}{1+x^2} 2x\right) \boxed{4p.} = (1+x^2)^x \left(\ln(1+x^2) + \frac{2x^2}{1+x^2}\right).$

Mivel $\lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{x+2}{2-x} = -1$, ezért $\lim_{x \rightarrow -\infty} f(x) = \arctg(-1) = -\frac{\pi}{4} \boxed{2p.}$

4. feladat (5+5=10 pont)

Határozza meg a következő határértékeket!

a) $\lim_{x \rightarrow 0} \left(\frac{1}{e^x - 1} - \frac{1}{x}\right) = ?$,

b) $\lim_{x \rightarrow \infty} \frac{\text{sh}(5x+2)}{\text{ch}(5x-3)} = ?$

Megoldás: a) $= \lim_{x \rightarrow 0} \frac{x - (e^x - 1)}{x(e^x - 1)} \stackrel{0/0 \text{ L'H}}{=} \lim_{x \rightarrow 0} \frac{1 - e^x}{e^x - 1 + xe^x} \boxed{3p.} \stackrel{0/0 \text{ L'H}}{=} \lim_{x \rightarrow 0} \frac{-e^x}{e^x + e^x + xe^x} = -\frac{1}{2} \boxed{2p.}$

b) $= \lim_{x \rightarrow \infty} \frac{e^{5x+2} - e^{-5x-2}}{e^{5x-3} + e^{-5x+3}} \boxed{1p.} = \lim_{x \rightarrow \infty} \frac{e^2 - e^{-10x-2}}{e^{-3} + e^{-10x+3}} \boxed{2p.} = \frac{e^2}{e^{-3}} = e^5 \boxed{2p.}$

5. feladat (10 pont)

Melyek azok a legbővebb nyílt intervallumok, ahol az

$$f(x) = \frac{x-3}{(x+5)^2}$$

függvény szigorúan monoton nő illetve szigorúan monoton csökken? Hol, milyen jellegű lokális szélsőértéke van a függvénynek?

Megoldás: $D_f = \mathbb{R} \setminus \{-5\} \boxed{1p.}$

$f'(x) = \frac{(x+5)^2 - (x-3)2(x+5)}{(x+5)^4} = \frac{11-x}{(x+5)^3}, f'(x) = 0 \iff 11 = x \boxed{2p.}$

	$] -\infty, -5[$	$] -5, 11[$	11	$] 11, \infty[$	2p.
f	↓	↑	lok.max.	↓	3p.
f'	-	+	0	-	2p.